

+++++

Radio 4, MDR, NDS Jazzgeschiedenis 412. Na 1945 was het verloop onder de musici van Duke Ellington's orkest steeds groter geworden. De echt grote klap kwam 1 maart 1951 toen altsaxofonist Johnny Hodges de band verliet om voor zichzelf te beginnen, samen met drummer Sonny Greer en trombonist Lawrence Brown die al even eerder ontslag genomen had. Ellington vond zeer vakbekwame vervangers waarbij een ex-Ellingtonian, maar stilisten als Hodges en Brown waren Willy Smith en Juan Tizol niet. De komst van drummer Louie Bellson betekende wel dat de ritmesectie wat fris bloed kreeg. Alle drie ~~van~~ vervangers kwamen uit de band van Harry James, en deze overstap is de geschiedenis in gegaan als de Great James Robbery - woordspeling met de naam van de vermaarde 19e eeuwse bandiet Jesse James. Duke Ellington and his Orchestra in de platenstudio voor Columbia in NYC, 10 mei 1951.

Cat Anderson, Fats Ford, Nelson Williams, Shorty Baker en Ray Nance-trompet. Britt Woodman, Quentin Jackson en Juan Tizol-trombone. Willy Smith en Russell Procope-alt, Jimmy Hamilton en Paul Gonsalves-tenor, Harry Carney-baritonsaxofoon. Duke Ellington-piano, Wendell Marshall-bas, Louie Bellson-drums. Duke Ellington's "Fancy Dan".

plaat 1 Duke Ellington a/h Orchestra: Fancy Dan (Duke Ellington)
H 1 (50) - 3:01 - CBS 66607

Paul Gonsalves-tenorsaxofoon, Nelson Williams-trompet, eerst Britt Woodman, daarna Quentin Jackson-trombone, plus opnieuw Paul Gonsalves waren de solisten in "Fancy Dan" - Columbia, NYC, 10 mei 1951. Op 8 augustus waren er maar drie trompettisten: Shorty Baker, Nelson Williams en Ray Nance, verder dezelfde bezetting als bij de vorige opname. Billy Strayhorn zit aan de piano, samen met Ellington maakte bij voor een vermaarde jazzclub in Chicago "Rock-skippin' at the Blue Note".

plaat 2 Duke Ellington a/h Orchestra: Rock-skippin' at the Blue Note
I 5 (61) - 2:27 - idem (Duke Ellington, Billy Strayhorn)

"Rock-skippin' at the Blue Note", Columbia, NYC, 8 augustus 1951 met Billy Strayhorn-piano, Ray Nance-cornet.

Datzelfde jaar componeerde Ellington voor het NBC Symphony Orchestra en zijn eigen orkest "A tone parallel to Harlem", 11 december nam Columbia het op zonder 't NBC. Later ook alleen "Harlem" of "Harlem Suite" genoemd, is Tone Parallel een chef d'oeuvre van Ellington. Het bestaat uit twee in elkaar overgaande zeer verschillende delen waarbij in het eerste allerlei facetten van Harlem worden verklankt, terwijl in het tweede alleen de religieuze kant aan bod komt omdat, zoals Ellington zei, er in Harlem uiteindelijk meer kerken dan cabarets zijn. Deel 1 is een uiterst inventieve uitwerking van niet eens een thema maar slechts een dalende kleine terts interval: As - F, zeg maar een blues-interval, geblazen door Ray Nance. Het tweede deel heeft een melodie, net zoals in 1943 bij "Come Sunday" in de 'Black, Brown and Beige Suite' is dat een pentatonische melodie, eentje van vijf noten dus, zoals nogal eens voor kwam bij de 19e eeuwse spirituals. Dat thema wordt neergezet door trombonist Britt Woodman ^{in F groot.} Bijzonder is verder dat er in het werk geen geïmproviseerde soli voorkomen. Maar wie later opgenomen uitvoeringen vergelijkt - na 1960 werd de compositie met grote regelmaat op concerten gespeeld - komt tot de ontdekking dat die vertolkingen soms redelijk ver uiteenlopen omdat Ellington grote vrijheden in de ^{te spelen} geschreven partijen toestond. Ik heb Tone Parallel in '64 in Londen eens twee keer achter elkaar gehoord, en met name de trompetsectie bleek zich hier en daar grote vrijheden te kunnen permiteren. Die 11e december 1951 zag het orkest er zo uit. Zes trompetten: Shorty Baker, Francis Williams, Willy Cook, Clark Terry, Dick Vance en Ray Nance. En net als in de voorgaande stukken drie trombones: Britt Woodman, Quentin Jackson en Juan Tizol. Vijf saxofoons: Willy Smith en Russell Procope-alt met Procope ook klarinet, Jimmy Hamilton en Paul Gonsalves-tenor, Hamilton ook klarinet, Harry Carney-bariton-saxofoon, klarinet en basklarinet. Duke Ellington-piano, Wendell ^M Marshall-bas, Louie Bellson-drums.

Duke Ellington's "A tone parallel to Harlem".

plaat 3

Duke Ellington a/h Orchestra: A tone parallel to Harlem (Duke Ellington)

2/1 - ~~14:00~~ - CBS 84309

13:51

Duke Ellington's compositie "A tone parallel to Harlem" zoals hij die met zijn orkest speelde voor Columbia in NYC, 11 december 1951. Dit was NOS Jazzgeschiedenis 412, Mdr, dit is van 10 mei '51 Duke Ellington in "Monologue", het wat navrante sprookje "Pretty and the Wolf".

plaat 1 Duke Ellington a/h Orchestra: Monologue (Duke Ellington)
H 5 (54) - 2:13 - CBS 66607

opr. 29.09.88

0 0 0 0 0

26:38

NA 145 425